

Jaarverslag 2019

JEUGDHULP
DON BOSCO
VLAANDEREN

Missie

Het netwerk **‘Jeugdhulp Don Bosco Vlaanderen’** verenigt de krachten van een aantal diensten en organisaties om — geïnspireerd door Don Bosco — met jongeren en hun leefomgeving te bouwen aan meer welzijn en geluk.

Wij stellen ons als doel kwetsbare jongeren en de mensen die hen omringen te ondersteunen en te versterken om hen weerbaar te maken en meer groei- en ontwikkelingskansen te geven. Onze bijzondere aandacht gaat daarbij uit naar jongeren die niet zo makkelijk aanspraak maken op hulp.

Jongeren en hun omgeving zijn voor ons volwaardige partners. Wij benaderen hen in hun volledig mens-zijn, geven ruimte aan hun inbreng en spreken hen aan op hun kwaliteiten en mogelijkheden.

Uitgaande van de gestelde hulpvraag streven wij naar een optimale en tegelijk haalbare vorm van ondersteuning op maat van iedere jongere en zijn leefomgeving.

Vanuit een christelijke bewogenheid doch met respect voor ieders eigenheid en levensbeschouwelijke overtuiging, plaatsen wij ons in de stroom van maatschappelijke ontwikkelingen.

Bekwame en kwalitatief goed opgeleide medewerkers die wij ondersteunen en stimuleren om te groeien in deskundigheid en bewogenheid, zetten maximaal in op de uitbouw van een kwaliteitsvolle relatie met de jongeren en hun netwerk.

Inhoud

jaarverslag

04

Voorwoord

06

Organogram

08

In beeld

14

In cijfers

18

In woorden

Voorwoord

Hoe schrijf je een voorwoord voor een jaarverslag dat niet of minder voorspelbaar is? Vaak blijkt men met een goed gevoel terug op wat bereikt is... Nog vaker spreekt men over een mooi kleurenpalet van diverse thema's... En waarom ook niet!

Maar echt revelerend is het wel niet!

Waarover spreken wij bij de inleiding van een jaarverslag?

Niet over het dagelijks zwoegen van de steeds jonger wordende leefgroepswerkers – een vaststelling die wij maken. Niet over het steeds meer vervrouwelijken van de medewerkers. Niet over het verzwaren van de doelgroep in de residentiële zorg...

En misschien zou het daar wel over moeten gaan!

En waarover gaat het dan wel in dit jaarverslag? Over inhoud, organisatie en feesten. Zoals het Agentschap vroeg, waren wij bezig met **de effecten van de hulpverlening**. Verder ging er uiteraard veel aandacht naar ons **ESF-project omtrent werkbaar werk**, iets wat nog doorliep in 2020.

Als groeiende vereniging blijft **het organisatievraagstuk** steeds aanwezig. Het vraagstuk van bevoegdheden die concreet dienen gedefinieerd te worden. Afstemming van wat lokaal of centraal beslist wordt, hoe budgetten op elkaar afgestemd worden, waar prioriteiten gelegd worden qua investeringen... Uiteraard verdient dit thema een plaats binnen ons jaarverslag.

Zo ook met betrekking tot **het personeelskader**. Momenteel evolueerden wij naar meer dan 300 medewerkers. Hoe ziet dit kader er uit? Een boeiend beleidsthema.

Wat in grote mate de groei van Jeugdhulp Don Bosco Vlaanderen verklaart, is **de inkanteling van het CKG en het KDV 't Kinderkasteeltje in Nazareth**. Een proces dat schitterend verloopt, welkom zijn zij natuurlijk...

Het opzetten van een aantal innovatieve projecten in verschillende afdelingen getuigt daarnaast van ons engagement in samenwerkingsverbanden met andere organisaties om zowel een rijker hulpverleningsaanbod voor onze doelgroep te realiseren alsook de eigen professionaliteit verder uit te bouwen.

En wat feesten betreft, wij mochten in 2019 **het 20-jarig bestaan van Stuw Heist vieren met een boeiende studiedag omtrent hechting** en een meer dan gesmaakte tentoonstelling met Belgische en internationale kunstenaars omtrent hetzelfde thema. Een huzarenstukje en dit in samenwerking met het gemeentebestuur van Heist.

En aansluitend bij dit laatste, verbondenheid met lokale besturen staat bovenaan onze agenda! Jeugdhulp zal zich steeds afstemmen op het concrete leven van mensen in hun context!

Daar zetten wij op in.

Cyriel Craeghs,
Afgevaardigd bestuurder

Organogram

Jeugdhulp Don Bosco Vlaanderen is een jonge vzw die in zijn huidige vorm pas begin 2016 werd opgericht. Tegelijkertijd is het een organisatie die heel wat traditie in zich draagt en verschillende kleinere en middelgrote ‘Don Bosco vzw’s’ verzamelt die al decennialang in de Jeugdhulp actief zijn, aanvankelijk in het Agentschap VAPH, Jongerenwelzijn en Kind & Gezin, recentelijk nog enkel in het Agentschap Opgroeien.

De oprichting van een nieuwe vzw vraagt om een duidelijke structuur waarin bevoegdheden, overlegorganen en communicatielijnen bepaald zijn.

Dit leidt tot efficiënte beleidsvoering en een constructieve samenwerking tussen de verschillende afdelingen van Jeugdhulp Don Bosco Vlaanderen met als gemeenschappelijk doel een kwaliteitsvolle zorg en hulpverlening aan te bieden.

Legende organogram:

- **Blauwe vakken: adviserende opdracht**
- **Oranje vakken: beslissingsbevoegdheid**
- **Groen: beslissingsbevoegd voor lokale zaken**
- **Zwarte lijn: vertrekken van orgaan met beslissingsbevoegdheid**
- **Blauwe lijn: vertrekken van orgaan met adviseringsbevoegdheid**
- **Groene lijn: zaken die van het lokale niveau naar de Raad van Bestuur gaan**
- **Rode lijn: zaken die onderling dienen afgestemd te worden**

In beeld

Feest op het plein — Don Bosco Antwerpen

Team Kinderdagverblijf op een vormingsdag

Einde zomer BBQ—CKG 't Kinderkasteeltje

Personeelsfoto Don Bosco Antwerpen

Kamp Hoge Rielen –Thema Superhelden’ - De Wip Halle

Kamp Hoge Rielen –Thema Superhelden’ - De Wip Halle

Waaifeesten ten voordele van
OBC De Waai & OBOC De Bries

Fier op het Westerkwartier - De Takel Oostende

Personeelsvergadering OOC De Bries, OBC De Waai en (N)RTJ De Stormkering

De Takel Oostende

Team CKG op de kersttruiendag

Aankomst Sint in 't Kinderkasteeltje

In cijfers

01

Onze collega's

71 aanwervingen
69 uitdiensttredingen

332

werknemers
in dienst

287,9 VTE

31 vrijwilligers

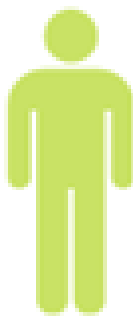

73 stagiairs

gemiddeld

6,07

dienstjaren
in de organisatie

24,7%

75,3%

36,87

gemiddelde
leeftijd

2459u
vorming

- Op 31 december 2019 werkten er 332 medewerkers binnen vzw Jeugdhulp Don Bosco Vlaanderen. Het aantal medewerkers is hoger dan het voltijdsequivalent (VTE), wat betekent dat heel wat medewerkers deeltijds werken. 69 medewerkers gingen in 2019 uit dienst, terwijl 71 medewerkers aangeworven werden. In 2019 kon de vzw ook rekenen op de steun van 31 vrijwilligers en bood zij aan 73 studenten een stageplaats aan.
- We stellen vast dat ongeveer 3 op 4 medewerkers een vrouw is. Medewerkers zijn gemiddeld bijna 37 jaar en werken al 6,07 jaar in de organisatie.
- Vzw Jeugdhulp Don Bosco Vlaanderen en haar afdelingen zetten in samenwerking met Don Bosco Vorming en Animatie, interne specialisten en externe partners ook sterk in op vorming. Dit omvat alle vormen van leren zoals opleidingen, vormingen, congressen, studiedagen, werkplekleren, ...

Cijfers 31/12/2019

02 Onze hulpverlening

Vzw Jeugdhulp Don Bosco Vlaanderen, actief in 4 provincies, biedt over haar verschillende werkingen diverse modules aan. In de volgende tabel geven we een overzicht weer van het hulpverleningsaanbod alsook de bezetting- en benuttingspercentages.

In 2019 viel er een deel van het aanbod in Oost-Vlaanderen nog onder het Agentschap VAPH en Kind en Gezin waardoor nog niet alle dossiers in BINC geregistreerd werden en er niet voor alle modules benuttingscijfers kunnen weergegeven worden.

Antwerpen	# Modules	Bezetting	Benutting
Contextbegeleiding breedsporig	29	99,5%	85,3%
Contextbegeleiding in functie van autonoom wonen	12	63,8%	92,2%
Contextbegeleiding in functie van positieve heroriëntering	13	70,6%	88,4%
Contextbegeleiding laagintensief	76	87,6%	122%
Dagbegeleiding in groep (RTJ)	18	95,7%	67,3%
Verblijf	48	92,6%	68,3%
Kleine Wooneenheid	7	64,1%	/
Contextbegeleiding in Kleine Wooneenheid	7	64,1%	75,1%
West-Vlaanderen	# Modules	Bezetting	Benutting
Contextbegeleiding breedsporig	5	100%	90,23%
Contextbegeleiding laagintensief	7	111,5%	209,33%
Dagbegeleiding in groep (RTJ)	12	99%	64,73%

Vlaams- Brabant	# Modules	Bezetting	Benutting
Contextbegeleiding breedsporig	5	23,5%	15,9%
Contextbegeleiding laagintensief	7	181,7%	192,4%
Dagbegeleiding in groep (RTJ)	12	104,1%	72,4%
Oost-Vlaanderen	# Modules	Bezetting	Benutting
Kort licht mobiel	24	145,8%	/
Lang licht mobiel	40	100%	/
Middellang intensief mobiel	8	100%	/
Ambulante training individueel Buidel	20	95%	/
Ambulante training individueel Positief Opvoeden	15	113,3%	/
Ambulante training groep Positief Opvoeden	30	96,7%	/
Lang residentieel	18	100%	90%
Verblijf in functie van diagnostiek	24	82,9%	
Hoge frequentie			54,3%
Lage frequentie			
Crisisverblijf	2	61,25%	70,64%
Diagnostiek in het kader van de bijzondere jeugdbijstand	34	85,6%	/
OBC De Waai	54	94,26%	/
(module diagnostiek en intensieve behandeling in combinatie met de modules verblijf/dagopvang en/of mobiele of ambulante begeleiding)			

Toelichting: Cijfers 2019

- **BINC:** begeleiding in cijfers – online registratiesysteem van het Agentschap Opgroeien.
- **Bezetting:** De bezettingsgraad is een percentage dat aangeeft in welke mate de totaal beschikbare capaciteit van een module daadwerkelijk bezet wordt gedurende een bepaalde periode. Dit percentage wordt bepaald door de effectieve inzet te delen door de beschikbare capaciteit in die periode.
- **Benutting:** De effectieve aanwezigheden en gepresteerde contacturen.

In woorden

01

Jeugdhulp Don Bosco Vlaanderen verwelkomt 't Kinderkasteeltje

In 2019 namen we een nieuwe stap in de geschiedenis van 't Kinderkasteeltje. We verlieten de gekende haven van de Cisterciënzersgemeenschap en richtten ons steven naar Jeugdhulp Don Bosco Vlaanderen. Een reis die we niet konden aanvatten zonder een terugblik op onze 100-jarige geschiedenis.

In 1912 schonk de familie Kervyn de Volkaersbeke het in 1882 gebouwde **“Chateau de la Tourelle”** aan de Cisterciënzer-zusters uit Gent. Vanaf dit moment stond het bieden van zorg centraal. De zusters besloten in te staan voor de opvang van kinderen van moeders die tijdelijk niet in staat waren deze zorg op te nemen. Doorheen de tijd evolueerde deze zorg voortdurend tot waar we nu staan.

Kind en Gezin erkende in 1947 het dag- en nachtverblijf. In 1995 volgde de omschakeling van het dag- en nachtverblijf naar het huidige Centrum voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning (CKG) waar we pedagogische ondersteuning bieden aan gezinnen met kinderen tot 12 jaar. Het kinderdagverblijf is sinds 1980 erkend door Kind en Gezin. De huidige naam voor ons CKG en KDV is nog vrij recent. **Pas in 1998 werd Maria de Onbevleete omgedoopt tot 't Kinderkasteeltje.**

“ We kijken met dankbaarheid terug op het verleden en vol goede moed en vertrouwen richting de toekomst. ”

In de loop van 2018 besloten **de Cisterciënzerszusters** 't Kinderkasteeltje over te laten in andere handen. Er waren al nauwe contacten tussen de zustergemeenschap en de Salesiaanse gemeenschap waardoor een samenwerking met Jeugdhulp Don Bosco Vlaanderen voor de hand liggend was. Dit voelde ook onmiddellijk goed aan en leidde snel tot een inkanteling. In de zomer van 2019 namen we met een BBQ definitief afscheid van de zusters. Een emotioneel moment voor alle partijen en een symbolische stap in de richting van onze nieuwe toekomst. We kijken met dankbaarheid terug op het verleden en vol goede moed en vertrouwen richting de toekomst.

Sedert 1 januari 2019 werden we volledig opgenomen in de vzw Jeugdhulp Don Bosco Vlaanderen. **Het voorbije jaar stond in het teken van elkaar beter te leren kennen.** In eerste instantie richtte de samenwerking zich hoofdzakelijk op administratieve en personeelszaken. Geleidelijk aan integreerden we ons als 't Kinderkasteeltje ook meer en meer in de inhoudelijke werking. We namen steeds meer deel aan werkgroepen, gezamenlijke overlegmomenten en werkten, daar waar mogelijk en zinvol, samen met de andere voorzieningen binnen JHDB. Zo kregen we steeds meer inzicht in onze gelijkenissen en verschilpunten rond visies en werkwijzen, in wat wij van jullie kunnen leren en waar wij veel bruikbare knowhow over hebben.

Na een jaar kunnen we met een gerust hart zeggen dat we ons reeds goed geïntegreerd hebben binnen JHDB. We voelen ons een deel van de familie en zijn er in 2020 klaar voor om onze eigen identiteit binnen het groter geheel verder vorm te geven.

Stijn Coorevits

02 20 jaar Stuw Heist

Stuw Heist, een afdeling van Jeugdhulp Don Bosco Antwerpen (JDBA), vierde in 2019 haar 20-jarig bestaan. Om dit, letterlijk en figuurlijk, in de verf te zetten organiseerde het, in samenwerking met het Cultureel Centrum Zwaneberg en illustratrice Lies Jacobs een aantal initiatieven en workshops samen met de jongeren, gezinnen en begeleiders van Stuw Heist. Naast het feestelijke aspect wilden de collega's hiermee een bewustwording in de maatschappij creëren, meer bepaald rond het thema hechting en verbinding. Dit in navolging van het lerend netwerk waarbij enkele collega's een uitgebreid traject rond dit thema aflegden.

Zo verschenen er verspreid over Heist-op-den-Berg **vijf billboards** langs de kant van de weg met vragen rond het thema hechting: *“Zijt ge te vertrouwen”, “[H]echt mij eens”, “Graag zien, hebt ge daar wel tijd voor”, “Liefde zegt ge, en wat bedoelt ge dan precies”* en *“Ik ben ongevaarlijk, ge moogt mij volgen”*. De idee was om mensen in hun drukke dagelijkse leven even te laten stilstaan rond het thema hechting, waar vaak geen tijd voor is.

Daarnaast startte in oktober **de expo (H)echt**. Beneden in de exporuimte werden bezoekers bewust gemaakt over het belang van een goede hechting en kregen de jongeren van Stuw Heist (en JDBA) een stem. Illustratrice Lies Jacobs hielp hen om deze stem in kunst om te zetten. Boven maakte beeldend kunstenaar Samuel Vanderveken, samen met vijf andere kunstenaars, een tentoonstelling die aansloot bij de thematiek.

“ Daarnaast startte in oktober de expo (H)echt. Beneden in de exporuimte werden bezoekers bewust gemaakt over het belang van een goede hechting en kregen de jongeren van Stuw Heist (en JDBA) een stem. ”

De feestelijke opening van de expo vond plaats na **de studiedag Eerste Hulp Bij Hechting (EHBH)**. Dit was ongetwijfeld het hoogtepunt van het lerend netwerk rond hechting. Verschillende gastsprekers, waaronder Nicole Vliegen, hoofddocent in Klinische Psychologie aan de KU Leuven, kwamen hier een lezing of workshop geven rond het thema hechting, gelinkt aan de werking in de jeugdhulp. Deelnemers kregen handvaten aangereikt om mee te nemen in hun dagelijkse werking met jongeren en hun gezinnen.

“ De feestelijke opening van de expo vond plaats na de studiedag Eerste Hulp Bij Hechting (EHBH). ”

We merkten hier reeds positieve effecten van bij de begeleiders, voornamelijk op het vlak van bewustwording en herkenning van het thema hechting binnen de begeleidingen. Uiteraard willen we het hier niet bij laten en plannen we er in de toekomst verder mee aan de slag te gaan. **Zo zullen in Jeugdhulp Don Bosco Antwerpen werkgroepen rond hechting opgericht worden.**

Deze werkgroepen krijgen als opdracht om de aangereikte kennis uit het lerend netwerk en de studiedag om te zetten naar de dagelijkse werking. We kijken terug op een geslaagd feestjaar en staan te popelen om de verdere toekomstplannen uit te werken!

Pieter Mertens

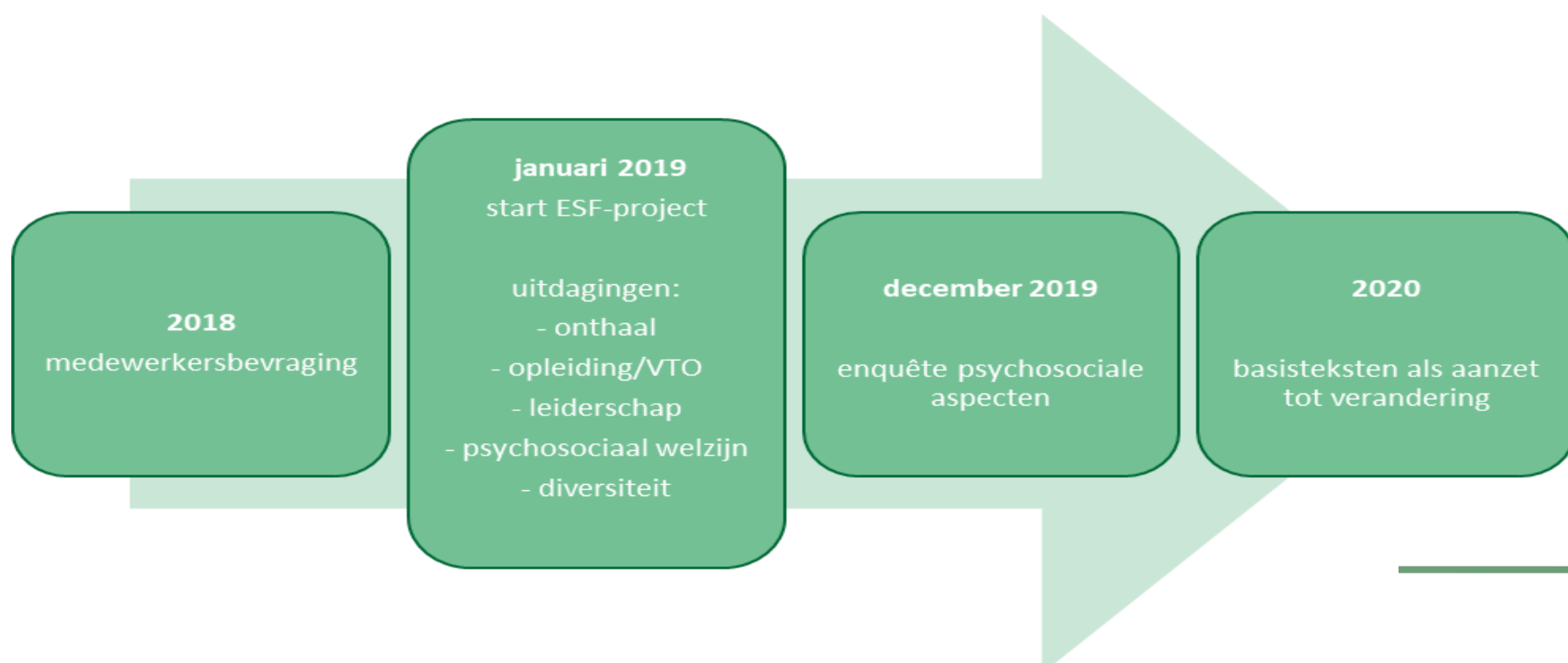
03 ESF-project

Het ESF-project heeft als doelstelling werk te maken van duurzame en motiverende jobs, voor alle medewerkers binnen Jeugdhulp Don Bosco Vlaanderen. Tevreden medewerkers zijn immers een essentiële succesfactor in datgene wat men wenst te bereiken: waardevolle hulpverlening, tevreden jongeren en hun context.

Door de subsidies van **het Europees Sociaal fonds (ESF)** werd het mogelijk een aanzet tot verbetering uit te werken en om meer uniformiteit en verbinding tussen de verschillende afdelingen te doen groeien.

De medewerkersbevraging van 2018 leidde tot 5 prioritaire thema's die zouden uitgewerkt worden: **Onthaal, opleiding, leiderschap, psychosociaal welzijn en diversiteit.**

Vertegenwoordigers van verschillende afdelingen werkten samen aan het project en schreven een HR-visietekst uit als basis voor een personeelsbeleid met duurzame en motiverende jobs. Verder werd er nog per thema een informatiebundel uitgewerkt met theoretische kaders, concrete uitwerkingen en/of formuleren, methodieken, handvaten, ... Ze zullen als kader en aanzet dienen voor de verdere uitbouw van het beleid.

Thema 1: Onthaal

Er werd een overkoepelend onthaalbeleid uitgewerkt waarop de onthaalmappen van de afdelingen een essentiële aanvulling en verdieping zijn.

Het doel van deze **overkoepelende onthaalmap** is iedereen en alle nieuwe medewerkers een (zo goed als) zelfde en transparant onthaal te geven; een voorstelling van wie we als organisatie zijn, waar we voor willen staan, wat van ons verwacht kan worden en wat wij van onze medewerkers verwachten.

Onthaalmap

Een warm welkom en overzichtelijk houvast voor nieuwe medewerkers

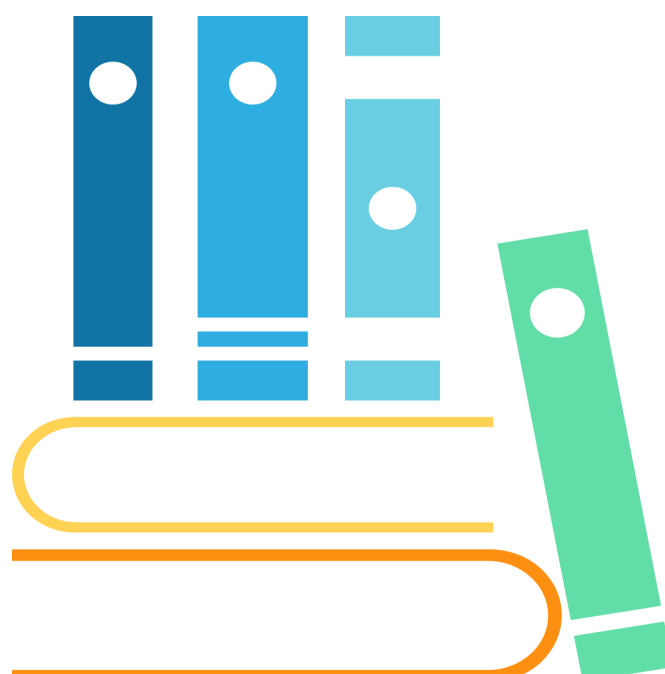
vzw Jeugdhulp Don Bosco Vlaanderen - Waaistraat 6 - 9900 Eeklo

Thema 2: Vorming, training & opleiding

Er werd **een vormingsbeleid op vzw-niveau** uitgewerkt.

Zo zal er enerzijds een vormingsaanbod op vzw-niveau bepaald worden waarbij wordt ingespeeld op globale en gedeelde noden van alle of meerdere werkingen of campussen. Anderzijds ontwikkelen afdelingen en campussen hun eigen vormingsaanbod dat concreet inspeelt op de noden en behoeften van hun medewerkers.

Er blijft ook ruimte voor individuele VTO-aanvragen. Daarvoor werd een standaardprocedure ontwikkeld zodat over de vzw heen gelijkaardige principes worden gehanteerd ter goedkeuring en opvolging van de opleiding.

Thema 3: Leiderschap

Een bundeling van kaders hoopt leidinggevenden ondersteuning en handvaten te geven om (nog meer) in te zetten op gesprekken met en ondersteuning van medewerkers en hun team. En omdat ook leidinggevenden ondersteuning verdienen, werd er aandacht geschonken aan het selectietraject en de ondersteuning tijdens het inlooptraject en op langere termijn.

Thema 4: Psychosociaal welzijn

Psychosociaal welzijn is geen eenvoudige optelsom.

Werkgeluk, stress en burn-out, preventie, ... verschillende thema's die leven binnen onze organisatie en nood hebben aan een (plan van) aanpak, meer duidelijkheid, gedragenheid, ...

Er werd een bundeling gemaakt van informatie om te weten waarover het gaat, kaders en modellen om te bekijken hoe we dit strategisch kunnen aanpakken en methodieken om er nu mee aan de slag te gaan, als oplossing of als preventieve actie.

Ook werd er verder gebouwd aan **een personeelszorgsysteem**. Het is een bundeling van gesprekken en acties (bijvoorbeeld feedback- en coaching gesprekken, beoordelingsgesprekken, exitgesprekken, ...) die binnen onze organisatie (kunnen) worden ingezet. Zo wenst men zorgzaam en transparant ieders loopbaan te kunnen ondersteunen.

Thema 5: Diversiteit

Wat is diversiteit, hoe gaat men er nu mee om en wat kan er anders en vooral waarom? Een beleidsplan en ondersteunende/verklarende tekst voorzien een aanzet tot meer diversiteit binnen onze organisatie. Dit vanuit het idee dat diversiteit een meerwaarde is voor de organisatie, onze jongeren en hun context, de samenleving, ...

Wat er binnen het ESF-project Duurzaam Loopbaanbeleid werd uitgewerkt, werd zoveel mogelijk uitgewerkt op basis van reeds bestaande en gebruikte informatie, formulieren, principes, ... Medewerkers werden ook uitgenodigd om hun stem te laten horen tijdens workshops en aan de hand van 'gelukzakjes'.

Het project, met ondersteuning van het ESF, wordt in 2020 afgerond. De verdere uitwerking ervan zal doorheen de komende jaren positieve evoluties realiseren.

De resultaten van **de enquête psychosociaal welzijn** zijn ook gekend en werden reeds toegelicht aan de directies. De resultaten werden of zullen nog per afdeling toegelicht worden. Op deze manier kan er op organisatieniveau en op afdelingsniveau werk gemaakt worden van de opvolging.

Marie Coen

04

De brug tussen Jeugdhulp en onderwijs De Wip Halle

Als dagcentrum binnen Jeugdhulp Don Bosco Vlaanderen zetten we, vanuit onze eigen expertise, een outreachend aanbod op. We reikten uit naar de Brusselse schoolcontext waar de school en het internaat van campus Don Bosco Woluwe vaststelde dat een steeds groter wordende groep jongeren geen toegang heeft tot de juiste ondersteuning. Een complexiteit aan uiteenlopende, doch zeer specifieke randfactoren zorgt dat het louter voorzien van onderwijs of opvang, ontoereikend is. Een betere afstemming tussen onderwijs en jeugdhulp drong zich op.

Toen **campus Woluwe** destijds met de handen in het haar bij ons aanklopte, waren we meteen enthousiast **om een bijdrage te kunnen leveren aan het uitwerken van een inclusieve campus waar naast kwaliteitsvol onderwijs en werken aan het welzijn van de jongere met aandacht voor zijn context, ook het voorkomen van drop out centraal zou staan.**

De nood is er hoog, gezien Brussel een grote groep jongeren huisvest die moet opgroeien in een kansarme of kwetsbare context. Thema's als migratie, ongeletterdheid, psychisch lijden, ... zijn er dagelijkse kost en jongeren dragen vaak meer verantwoordelijkheid dan van hen verwacht kan worden. Die zware belasting bemoeilijkt het bijbenen op schools vlak en maakt het hen soms onmogelijk voltijds thuis te kunnen wonen. Het schoolinternaat raakt steeds meer bezet door leerlingen die nood hebben aan of doorstromen uit jeugdhulp. Escalaties kunnen worden voorkomen door vroegtijdig gepaste ondersteuning te bieden of er naar door te verwijzen. Zowel school als internaat ontbreekt echter expertise en mandaat om met de complexiteit van deze doelgroep aan de slag te gaan, zonder zelf hun kerntaak uit het oog te verliezen.

Het outreachend aanbod situeert zich zowel op organisatie-, team- als leerlingniveau. **Op school betekende dit het beleidsmatig uitbouwen van een gedragen zorgvisie met implementatie van het handelingsgericht werken.** Een heus welzijnsteam werd in het leven geroepen om meer efficiënt te kunnen inspelen op de noden van de leerling en onderwijs op maat te kunnen bieden. Dagcentrum De Wip voegde een orthopedagogische expertise toe aan het team en kon op korte termijn laagdrempelige contextbegeleiding aanbieden wanneer externe hulp (nog) geen optie was. Het zorgcontinuüm werd vertaald naar een concrete procedure met als doel leerkrachten op een onderbouwde manier handvaten te bieden en hen zo weerbaarder te maken bij het omgaan met de diversiteit aan problematieken binnen hun klasgroep.

Ook binnen het internaat wordt er op deze drie niveaus ingezet. Dagcentrum De Wip fungeerde als klankbord bij het nemen van organisatorische beslissingen. Daarnaast zetten we een **(team)coachingstraject** op poten waarbij het team werd uitgedaagd kritisch te kijken naar de eigen opvoedersrol, alsook het team-functioneren en de onderlinge interacties onder de loep te nemen. Door het maandelijks bijwonen van de teamvergadering kon eveneens concrete ondersteuning geboden worden bij **het vormgeven van een gedragen aanpak in de verschillende leefgroepen. Tenslotte werd het aanbod van contextbegeleiding door meerdere internen en hun gezin benut.**

“ Een heus welzijnsteam werd in het leven geroepen om meer efficiënt te kunnen inspelen op de noden van de leerling en onderwijs op maat te kunnen bieden. Dagcentrum De Wip voegde een orthopedagogische expertise toe aan het team en kon op korte termijn laagdrempelige contextbegeleiding aanbieden wanneer externe hulp (nog) geen optie was. ”

Het enthousiasme waarmee we destijds van start gingen, werd doorheen het traject meermaals op de proef gesteld. De confrontatie met de grenzen van onze draagwijdte zette ons meermaals met beide voeten op de grond. Alsook het besef dat nog zovele jongeren het spoor bijster zijn en zowel het onderwijs- als jeugdhulpverleningslandschap hen niet altijd wegwijs kan maken.

Het belang van **het hertalen van de schoolse problematiek naar een ruimere kijk op welzijn** werd meer dan duidelijk. De uitdaging aangaan om beiden dichter bij elkaar te brengen, en zo de kans krijgen een nieuwe invalshoek te verkennen, hebben we als een verrijking ervaren.

Eveline Sanders

05

Effect van hulpverlening

In 2018 kondigde het Agentschap Jongerenwelzijn (nu Agentschap Opgroeien) aan dat het thema ‘effect van hulpverlening’ de komende jaren centraal zou staan. Enerzijds wil men komen tot een duidelijker verhaal over hoe effect van hulpverlening nagegaan kan worden binnen iedere organisatie. Anderzijds wil men de impact van de Jeugdhulp in kaart brengen.

In 2019 kreeg iedere organisatie de opdracht om **een visie op effect van hulpverlening** te verwoorden. Ook diende er nagedacht te worden over **een gerichte set van resultaatsindicatoren** die toelaat om het effect van onze hulpverlening na te gaan. Ten slotte diende er nagedacht te worden over **een haalbare werkwijze om dit effect te meten. Maar wat meten we dan als we het effect van hulpverlening nagaan?**

Heel vaak worden de begrippen ‘**output**’, ‘**outcome**’ en ‘**impact**’ door elkaar gebruikt. ‘Output’ vatten we op als direct meetbare resultaten, maar zeggen eigenlijk nog niets over het effect van de aangeboden hulpverlening. ‘Outcome’ zijn veranderingen en effecten op korte en middellange termijn. ‘Impact’ gaat verder en zijn veranderingen en effecten op lange(re) termijn. Wanneer we dus spreken over het meten van ‘het effect van onze hulpverlening’, dan hebben we het in de eerste plaats over het meten van de ‘outcome’ binnen de eigen organisatie. De aanname is wel dat hoe beter de ‘outcome’ binnen de organisatie is, hoe groter de kans wordt op maatschappelijke ‘impact’ en veranderingen op lange(re) termijn.

In onze **visie op effect van hulpverlening** benadrukken we dat als we een antwoord willen geven op **wat werkt**, we ook blijvende aandacht en zorg dienen te hebben **voor wie het werkt, wie dit doet werken en in welke omstandigheden het werkt**. We menen ook dat een effectmeting geen doel op zich is, maar net een hulpmiddel om zicht te krijgen of en in welke mate de aangeboden hulpverlening effect heeft.

“ Een antwoord geven op wat werkt, betekent ook blijvende aandacht en zorg hebben voor wie het werkt, wie dit doet werken en in welke omstandigheden het werkt. ”

Net omdat het effect van hulpverlening zo moeilijk meetbaar is, is het van belang om er met elkaar over te spreken en eraan betekenis te geven. Dit moet toelaten dat de resultaten benut worden en leiden tot het verbeteren van onze hulpverlening.

“ Net omdat het effect van hulpverlening zo moeilijk meetbaar is, is het van belang om er met elkaar over te spreken en eraan betekenis te geven. ”

In **2021** willen we effect van hulpverlening concreet vorm geven, waarbij het startschot gegeven zal worden door **een denkdag** over dit thema over afdelingen heen te organiseren.

Niels Heynderick

06

OOOC De Bries en OBC De Waai zetten in op een uitbreiding van hun aanbod

In 2019 zijn er twee bewegingen in gang gezet. Enerzijds werden er binnen het OOOC en OBC stappen gezet om de geïntegreerde werking verder uit te bouwen met de bedoeling elkaars expertise te bundelen en meerwaarde te creëren in diagnostische en in behandeltrajecten. Anderzijds werd er ingezet op een uitbreiding van het bestaande aanbod dat kadert binnen het ruime spectrum van diagnostiek en behandeling.

Deze sporen hebben geleid tot het verder operationaliseren van **het innovatief project 'diagnostisch en ondersteunend aanbod voor GI (GemeenschapsInstelling) De Zande in functie van een gerichte trajectbepaling'** en tot de aanvraag en goedkeuring van **een aanbod beveiligend verblijf**.

Het innovatief project in de schoot van de vzw en gepositioneerd in de afdelingen OOOC en OBC werd in juli 2018 erkend door het Agentschap Jongerenwelzijn, maar de eerste trajecten gingen pas van start in september 2018. Waar het in de eerste samenwerkingstrajecten nog wat zoeken was op het vlak van de samenwerking met De Zande en met de andere actoren die outreach-ondersteuning in de GI aanbieden en het een afstemmen was wat betreft vraag en aanbod, draaide dit project in 2019 op volle snelheid.

Dit project richt zich op vragen die geformuleerd worden door medewerkers van GI over minderjarigen die in De Zande zijn opgenomen en hun context: het focust zich op situaties waarbij er duidelijke indicaties zijn voor een vervolgtraject binnen VAPH.

Daarnaast komen jongeren met een multiprobleem profiel, die balanceren op de grens van bijzondere jeugdzorg/VAPH/psychiatrie, in beeld. Een verdere verkenning, vanuit de expertise OOOC-OBC, biedt een meerwaarde voor het verdere traject.

De centrale doelstelling van dit project ligt in **de gedeelde en tegelijk telkens unieke zoektocht voor en met cliënten naar een continu en zinvol traject**, dat afgestemd is op de mogelijkheden en de noden van een cliënt, maar ook afgestemd is op de realiteit, met bestaande wachtlijsten.

“ De doelstelling van het innovatief project ligt in de gedeelde en telkens unieke zoektocht voor en met cliënten naar een continu en zinvol traject, dat afgestemd is op de mogelijkheden en de noden van een cliënt, maar ook afgestemd is op de realiteit met bestaande wachtlijsten. ”

Toen in mei 2019 het Agentschap Opgroeien (voormalig Agentschap Jongerenwelzijn) **de oproep betreffende de uitbouw van het residentiële aanbod in de Jeugdhulp lanceerde, met focus op beveiligend verblijf**, was onze interesse gewekt. Immers stellen we al jaren vast dat we er, bij een bepaald deel van onze doelgroep, niet in slagen een noodzakelijk en diepgaand behandelproces te doorlopen. Dit heeft te maken met het feit dat deze jongeren geen basisrust en -vertrouwen hebben na de vele tegenslagen en afwijzingen die ze in hun jonge leven al hebben meegemaakt. De herhaalde pogingen van de reguliere hulpverlening om deze jongeren opnieuw te bereiken zijn tevergeefs waardoor beveiligende opvang, waarin de kans op weglopen of op een negatieve interactie met de buitenwereld beperkt wordt, noodzakelijk blijkt. **Vanuit deze basisrust opnieuw een klimaat van vertrouwen creëren om vervolgens te werken aan verandering in het leven van de jongere en hun context, is één van de kernopdrachten van beveiligend verblijf.**

“ Vanuit deze basisrust opnieuw een klimaat van vertrouwen creëren om vervolgens te werken aan verandering in het leven van de jongere en hun context, is één van de kernopdrachten van beveiligend verblijf. ”

Alvorens ons concept uit te schrijven, vond er een diepgaand proces van informeren over en uitwisselen van goede praktijken plaats. Enerzijds bezochten we proefprojecten in Vlaanderen, anderzijds vonden we ook de weg naar vzw Via Almata, een organisatie in JeugdzorgPlus in Nederland. Ook legden we reeds contacten met mogelijke betrokken organisaties. **We opteerden ervoor om onze aanvraag samen met vzw De Triangel uit Lovendegem in te dienen** zodat we in de regio Meetjesland een volwaardige voorziening beveiligend verblijf met capaciteit van 12 voor zowel jongens als meisjes zouden kunnen realiseren, die ook autonoom kan functioneren.

Het ontwikkelde concept werd als bijzonder sterk geëvalueerd door IROJ Oost-Vlaanderen gezien de verbinding van de expertise van OBC met de GES+-werking van De Triangel. **Op 20 december 2019 werd deze projectaanvraag goedgekeurd waarbij als startdatum september 2022 werd aangegeven.** De komende jaren zullen dus in het teken staan van een nieuwbouw op het terrein van de volwassen-psychiatrie Sint-Jan in Eeklo, het verder uitwerken van deze specifieke werkvorm en in een laatste fase het aanwerven van nieuwe medewerkers.

“Deze projecten zorgen ervoor dat we nog meer kinderen en jongeren en hun context kunnen ondersteunen. Op die manier kunnen we in de kernopdracht van OIOC en OBC, zijnde diagnostiek en behandeling, nog meer een gepast aanbod inzetten geënt op de hulpvraag en specifiek op maat van de cliënt.”

Naast deze twee vernieuwingen stond 2019 verder in het teken van **de overstap van alle OBC's in Vlaanderen van Agentschap VAPH naar Agentschap Opgroeien**, wat uiteindelijk werd gefinaliseerd in het najaar van 2019 en geoperationaliseerd vanaf januari 2020. Uiteraard werd ook OBC De Waai meegenomen in dit inkantelproces, **wat betekent dat vzw Jeugdhulp Don Bosco Vlaanderen geen afdelingen meer heeft die erkend zijn in Agentschap VAPH: een vereenvoudiging wat betreft regelgeving en subsidiëring.**

Heel eigen aan het traject van OBC De Waai is **dat er is ingezet op het behoud van het RTJ-aanbod** waarin we kinderen en jongeren op een zeer laagdrempelige manier laten instromen en hen begeleiden en ondersteunen in de zelf geformuleerde hulpvraag. Hierdoor proberen we voor deze cliënten een ingrijpende hulpverleningstraject te vermijden.

“Naast deze twee vernieuwingen stond 2019 verder in het teken van de overstap van alle OBC's in Vlaanderen van Agentschap VAPH naar Agentschap Opgroeien.”

Het aanbod binnen dit RTJ-project:

- Schoolondersteuning, zowel voor kind of jongere als voor context, leerkracht of andere betrokkenen;
- Het programma Rots en Water dat focust op het versterken van kinderen en jongeren in hun communicatieve vaardigheden en aandacht heeft voor een gepaste assertiviteit;
- Het ervaringsgericht of therapeutisch werken met dieren waaronder hippotherapie.

Deze nieuwe of toekomstig nieuwe projecten zorgen ervoor dat we nog meer kinderen en jongeren en hun context kunnen ondersteunen. Op die manier kunnen we in de kernopdracht van OOC en OBC, zijnde diagnostiek en behandeling, nog meer een gepast aanbod inzetten geënt op de hulpvraag en specifiek op maat van de cliënt.

Joris Van den Baere

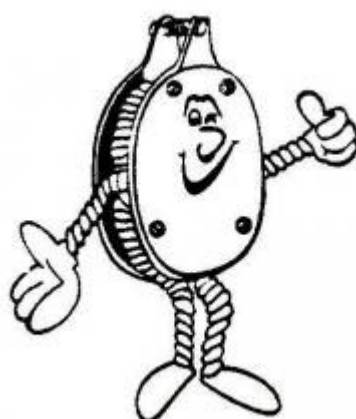
07 Verbondenheid in diversiteit troef!

De Takel Oostende is uniek in haar soort: Jeugdwerk en Jeugdhulpverlening gaan er hand in hand. Onder één dak is er het Dagcentrum, de Crisisopvang en het Jeugdhuis.

Met **de Crisisopvang De Takel** biedt de salesiaanse gemeenschap in samenwerking met jeugdwerkers tijdelijk onderdak aan tieners. **Jeugdhuis De Takel** is een vrijetijdswerking waar ontmoeting, sport en ontspanning centraal staan met een multicultureel ledenbestand van meer dan 150 jongeren. **Het Dagcentrum De Takel** is een vrij intense begeleidingsvorm ter ondersteuning van opvoedingsvragen voor 12 jongeren tussen 6 en 18 jaar samen met hun context. In 2019 beëindigden 7 jongeren hun traject.

De grote gemeenschappelijke deler is de keuze om op weg te gaan met jongeren die het niet gemakkelijk hebben in onze samenleving. Beide teams doen dit vanuit eenzelfde drive: **het diepe geloof en vertrouwen in de jongeren, om van hieruit op zoek te gaan naar kansen die hen laten groeien. Een missie met diepe tentakels en een brede gedragenheid!** Dat op zich verbindt ons als jeugdwerkers, hoe verschillend de opdracht ook mag zijn.

In 2019 bundelden we regelmatig de krachten: **takelactiviteiten 'tope'** (= tezamen voor niet-West-Vlamingen).

Verbonden in het jeugdwerk

Vorming

Wat maakt ons tot opvoeder in een huis van Don Bosco? Wat zijn onze basishoudingen als jeugdwerkers? Ieder verhaal is uniek en de moeite waard: de uitwisseling is rijk aan verhalen en geeft een boost aan onze samenwerking.

Fondsenwerving

We geraken niet rond met de ontvangen subsidies van Opgroeien en de stad Oostende om de doelstellingen van onze jeugdwerkingen kwaliteitsvol uit te voeren.

We zetten ons samen in om meer middelen ter beschikking te hebben. We bereiken individuele sponsors, serviceclubs en firma's. Tijdens een zogenaamde **verwennamiddag** bedanken we hen uitvoerig. Daarnaast organiseren we **een pasta-avond** en werken we mee met **de Warmste Week** om extra geld in het laatje te krijgen.

De Takel daagt je uit!

- Verwen jezelf met een tas eerlijke koffie, thee, chocomelk of soep
- Geniet van heerlijke, zelfgebakken lekkernijen.
- Kom ons aanmoedigen op de warmathon

13/12 WZC Sint-Elisabeth
Zwaluwenstraat 2, Oostende

18/12 Warmathon
Kasteelkaai, Kapellestraat Kortrijk

19- 20/12 Koekjesverkoop
Oostende

DE WARMSTE WEEK

Verbonden met de jongeren

Stuten in De Takel

Alle jongeren die in de buurt naar een middelbare school gaan, kunnen tijdens de middagpauze in het Jeugdhuis terecht voor wat ontspanning, een luisterend oor, een dak boven het hoofd, een kom soep voor bij de boterham, ... Elke middag komen 15 tot 30 jongeren eventjes op verhaal in de vrije instuif om er nadien weer tegenaan te kunnen.

Jongerenteam

De stem van de jongere is in ons Jeugdwerk van cruciaal belang. We proberen voortdurend in dialoog te gaan met groot en klein. In 2019 bouwde het Jeugdhuis **een jongerenteam uit dat mee denkt, mee doet en een gids is voor jongeren en medewerkers.**

Internationaal

Jongeren leven vaak mondiaal. Door het gamen, hun gekleurd of zelfs getraumatiseerd levensverhaal en zo meer is er honger naar bredere ontmoetingen. **Eind juni vertrokken 5 jongeren van de Takel naar Madrid om er samen met 30 andere jongeren uit vijf verschillende landen uit te wisselen over het thema jong ondernemerschap.** Het was een geweldige ervaring voor alle deelnemers. We willen vanuit de Takel blijven zoeken naar hoe we jongeren kunnen betrekken bij dergelijke internationale uitwisselingsprojecten. We hebben dit ervaren dit als een belangrijke meerwaarde!

Verbonden met de samenleving

Vredeswandeling 2019

Een jaar na de eerste vredeswandeling in Oostende trokken we opnieuw de vredesschoenen aan. Op zondag 24 maart 2019 trok een delegatie van De Takel samen met 36 andere organisaties door de stadskern. Onze stad, ons land en onze wereld zijn een kleurrijke mengelmoes geworden. Wij geloven samen met veel andere bewoners in ontmoeting, dialoog en diversiteit. **Onder de vlag van vrede klonk in de straten van de koningin der badsteden onze stem: iedereen hoort er bij, onvoorwaardelijk en zonder uitzondering!**

Verbonden met de buurt

Twee optredens van Chambres D'O

... in het Jeugdhuis groeiden uit tot adembenemende gebeurtenissen. Op zaterdag 26 en zondag 27 januari werd het podium feestelijk gevuld **met muzikale acts van 'the Nealions' en 'Plastica'** en mochten we een tachtigtal bezoekers per optreden verwelkomen. Jeugdwerker Mathijs getuigt:

“ Leuk om zo veel volk in het Jeugdhuis te verwelkomen! Het opent onze ‘grenzen’ en geeft nieuwe perspectieven aan onze jongeren die hier uit hun cocon komen! ”

Onderonsje—ZetjeBie

Al 8 jaar staan begeleiders elke maandagmiddag van 14 uur tot 16 uur paraat voor ontmoeting met mensen uit de buurt van De Takel. In 2019 zien we onze bezoekers verjongen. **Jonge mama's en papa's vinden hun weg naar het Onderonsje.** Deze succeservaring deelden we met andere organisaties die in hun buurt gelijkaardige initiatieven ontwikkelden. Omwille van ervaren noden in de buurgemeente Bredene, trokken we op verkenning, uitkijkend naar hoe we daar een steentje konden bijdragen aan het welzijn van jongeren en gezinnen. De Takel kreeg het fiat van de Raad van Bestuur om in zee te gaan met partners in Bredene met het oog op ondersteuning van Jeugdwerk.

De verbroedering met welzijnsschakel De Caproen werd een feit. Het project ZetjeBie ging vorig schooljaar van start op woensdagnamiddag voor gezinnen.

Ook bleven we zoeken naar hoe we de jongeren uit de buurt opnieuw een eigen stek kunnen geven zodat ze zich thuis voelen en zich kunnen ontplooien. Op 19 maart 2019 toetsten we in een buurtbabbel de projectuitwerking af aan de beleving en ideeën van de buurtbewoners in een buurtbabbel. Dit was voor allen een verhelderend moment!

Na de paasvakantie namen we deel aan de buitenspeeldag georganiseerd door gemeente Bredene. Eind juni 2019 zetten we omwille van praktische redenen het project on hold. We blikken tevreden terug op vele mooie en leerrijke ervaringen.

Feest op het Westerkwartier

Voor de wijkwerking Westerkwartier verdelen we de krachten en zetten we onze schouders onder wijkinitiatieven. Op zondag 8 september namen we deel aan de slotmanifestatie van **‘Fier op het Westerkwartier’**: een grote buurtpicknick op het St-Catharinaplein in het thema van verbondenheid in diversiteit.

We spreidden letterlijk en figuurlijk een selfmade deken en organiseerden een potluck. Een **potluck** is een gezamenlijke maaltijd waarbij elke deelnemer of groep deelnemers eten meebrengt (vaak zelf bereid) en dat deelt met alle andere aanwezige gasten. Het idee is dat men met minimale kosten toch een zeer gevarieerde maaltijd heeft, waarbij het "luck"-element speelt.

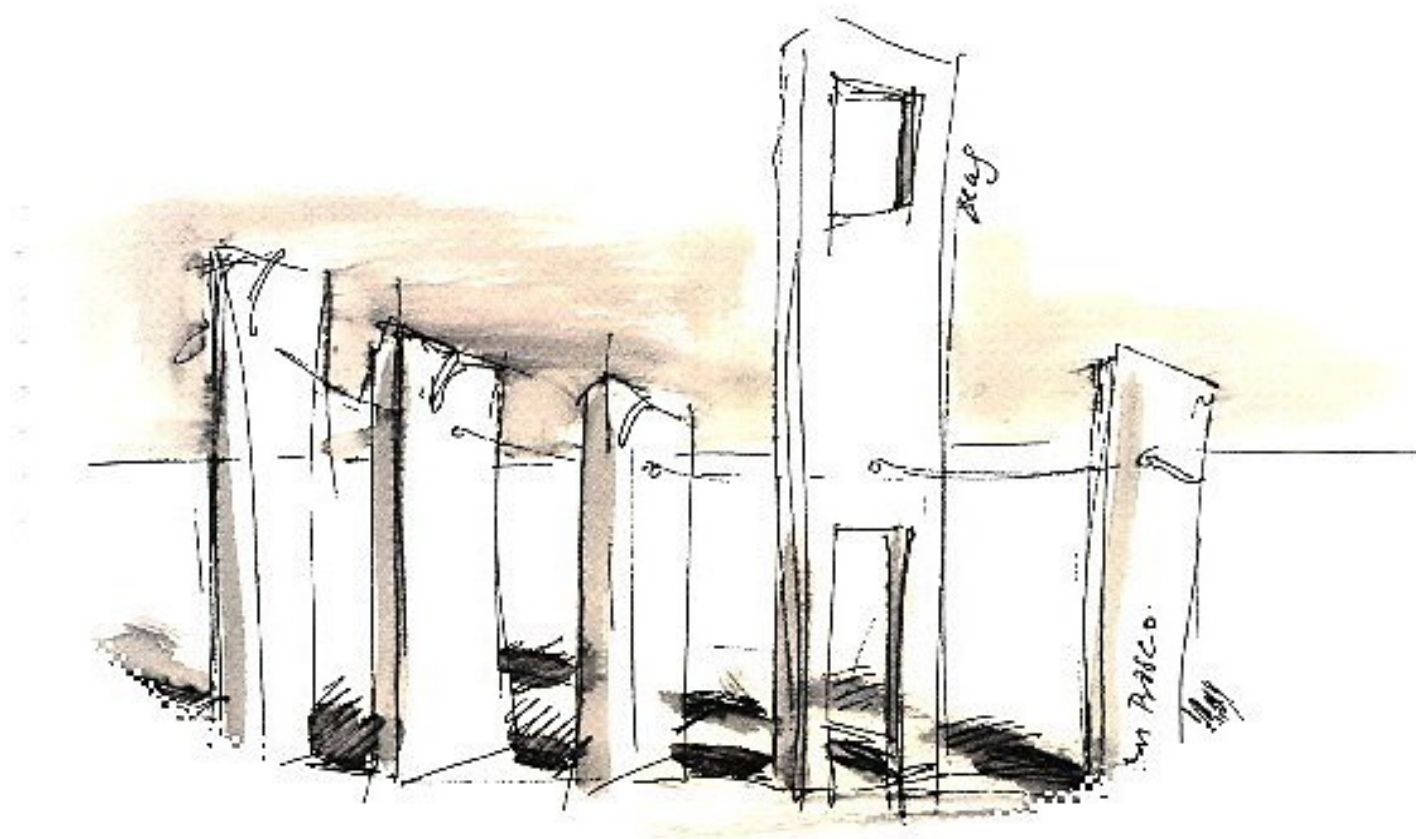
Het deken werd vooraf gemaakt in workshops onder leiding van experts die de knepen van het vak leerden van kunstenaars Mia Nollet. **De ‘kilts’ vertellen de verhalen van deelnemers!** Velen namen deel aan deze randanimatie, ondersteund en geleid vanuit De Takel. **Het meegaande diversiteitsspel** dat Anneke in goede banen wist te leiden, getuigde van ons thema:

**VERBONDENHEID IN
DIVERSITEIT!**

Team De Takel

Redactie

Kristine Decroos, Elke Dannau, Stijn Coorevits, Marie Coen, Eveline Sanders, Niels Heynderick, Pieter Mertens, Joris Van den Baere & Cyriel Craeghs

Jeugdhulp Don Bosco Vlaanderen vzw

Maatschappelijke zetel:

Waaistraat 6

9900 Eeklo

www.jeugdhulpdonbosco.be

Info@jeugdhulpdonbosco.be

Ondernemingsnummer:

0408.666.344

Erkend en gesubsidieerd door:

**Agentschap
Opgroeien**